

מיסודה של התאחדות הארגונים הכלכליים

עיתון מידע למגדלים

הדשן של השכן

גליון מס. 5

מאי 2011

מה מרכיב הדשן בעלויות היצור החקלאי בישראל?

בגיליון זה נבקש להציג את המגמות בשנים האחרונות של מחירי הדשנים בישראל. נציג את החשש מפני עליה ארוכת טווח הצפויה לנו. נבקש לדון בשאלה כיצד משפיע מרכיב הדשנים על עלויות היצור של התוצרת החקלאית. נבקש את התייחסותכם לסוגיות האלה, וסיועכם בהבנת המגמות המשתקפות מהנתונים.

מרכיב הדשן בעלות לחקלאי

עד כמה חשובה עלות הדשן לחקלאי? כדי לבדוק סוגיה זו נבחנו תחשיבים של משרד החקלאות לגידולי מטעים, אשר נכתבו בשנים 2008 - 2010

לחצו להמשך הכתבה...

מגמות בעולם

יחסים בעולם בין הלקוחות הגדולים לבין ספקי הדשן
לחצו לכתבה המלאה...

מה קרה למחירי הדשן בישראל מאז שנת 2005, ולמה יש לצפות?

מבט על מדדי מחיר הדשנים בישראל, יכול להצביע על מספר מגמות.
לחצו להמשך הכתבה...

סיכום ומסקנות

לחצו להמשך...

להצטרפות לרשימת התפוצה לחצו כאן

עורך ראשי | שאול צבן | חברי מערכת | אלי שוורץ, דינה מאיה, מיכה אמיה. עיצוב גרפי | כחל עיצובים

נשמח לקבל תגובות לשיגור מייל לחצו כאן, או שלחו ל tashah@mik.co.il

יחסים בעולם בין הלקוחות הגדולים לבין ספקי הדשן

שטרלינג, לפיתוח תגלית במכרה שבבעלותה בצפון אנגליה. באתר התגלה מינרל Polyhalite. כי"ל הכריזה כי תוכל להפיק מאות אלפי טונות של המלח בעלות מאוד נמוכה כבר בשנה הראשונה. הפוליהאליט יכול לשמש כדשן מיוחד, כי הוא מכיל סידן, מגנזיום, אשלגן, ומעט מאוד כלור, ולכן יכול לשמש בדישון גידולים הרגישים לכלור, בחקלאות אורגנית או בתהליכי ייצור של דשנים אחרים.

כי"ל תמזג 2 אתרי פעילות של חברת הבת הספרדית שלה, Iberpotash לאתר אחד. בנוסף רכשה את חברת Grupo Empresarial AgroMediterraneo, חברה לייצור דשנים מיוחדים הכי גדולה בספרד. לא הוזכר מחיר הרכישה. רכישה זו הופכת את כי"ל לחברה המובילה בתחום דשנים מיוחדים בספרד. הרכישה יוצרת לכי"ל פלטפורמה להתרחב בתחום הדשנים המיוחדים באירופה ובצפון אפריקה.

של 2011, ועל כן יש חשיבות רבה להכרזות אלה. אנו נעקוב אחר המגמות שיסתמנו בהסכמים אלה ונדווח.

המשבר במדינות ערב

נראה שאט אט חוזר היצור במדינות ערב לסדרו. בתוניס חודש ייצור האמוניה ויצואה. כך למשל, חברת Nitrochem ייצאה משלוח של אמוניה לראשונה מאז ינואר. במצרים חודש ייצור האוריאה והביקוש לאוריאה בתוך המדינה גובר. בסעודיה חודש ייצור האמוניה במעדן בתחילת חודש אפריל.

המשבר ביפן

ההשלכות של אסון הצונאמי עוד לא ידועות דיין למפעלי הדשן המקומיים. אט אט נחשפים המימדים: כך למשל נודע כעת שהאסון גרם לאבדן של 300 אלף טון גפרית. חלק מהמפעלים יוכלו לחזור לפעילות רק בטווח של חצי שנה עד שנה. נעקוב ונדווח.

כימיקלים לישראל

כי"ל נמצאת בעיצומה של תקופת צמיחה. החברה זכתה במענק של ממשלת אנגליה בסך 15 מיליון לירות

נקודת זמן קריטית

כפי שדיווחנו בחודשים האחרונים, מחירי הדשנים נמצאים במגמת עליה, שבעיקרה נובעת מעודפי ביקוש על ההיצע הקיים. הגורם המוביל בעליית הביקושים העולמית הם חקלאי ברזיל ודרום מזרח אסיה. בברזיל הביקושים רק גדלים; ייבוא הדשנים עלה ב-63% בשנה האחרונה.

החשש הוא שמגמה זו היא רק בתחילתה, ואנו צפויים לעליות מחירים כמגמה ארוכת טווח. נוכח הערכות אלה, הכריזה התאחדות הדשנים ההודית שלא תזמין עוד ייבוא אשלג עד שהספקים יורידו מחיר. בהודו טוענים נגד הקרטל של הספקים, ומצביעים על כך שכיום עומד מחיר האשלג על 500 דולר לטון בנמל המקור, ואילו במרץ 2010 היה המחיר בטווח שבין 300 דולר ל 400 דולר לטון בנמל המקור. גם ממשלת סין הכריזה על תקרת מחיר: 240 דולר לטון גפרית. הממשלה הכריזה שמעל מחיר זה לא תרכוש גפרית.

בימים אלה מתקיים משא ומתן של יצרני הדשנים עם מספר לקוחות גדולים בעולם על הרכישות של מחצית שניה

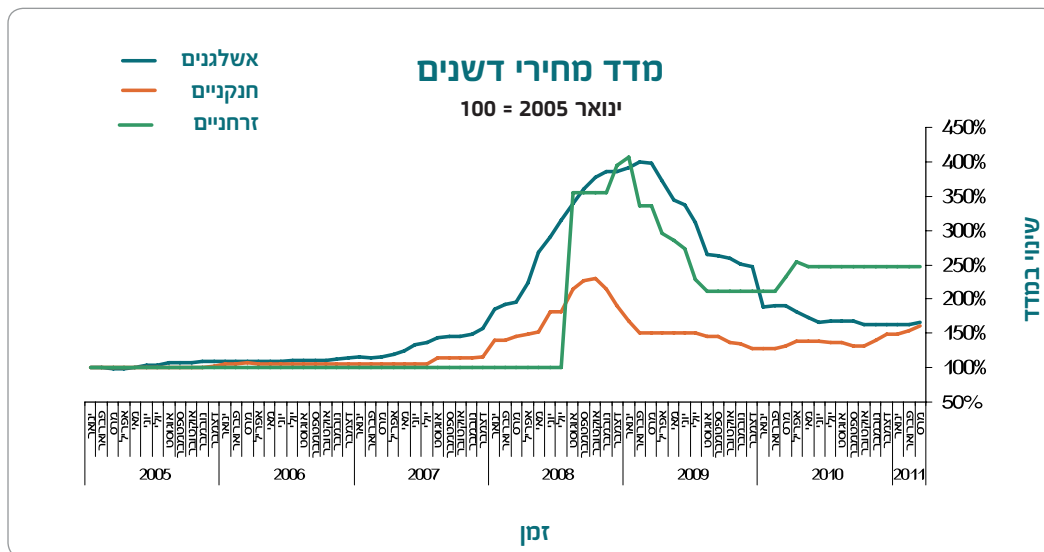
לחצו לחזרה לעמוד השער

מה קרה למחיר הדשן מאז שנת 2005, ולמה יש לצפות?

מבט על מדדי מחיר הדשנים בישראל, יכול להצביע על מספר מגמות. נודה לכם אם תסייעו בהסברים או בהבנה נוספת של הנתונים. הגראפים המצורפים מתארים את תנודות המחיר של הדשנים הבסיסיים כאשר המחיר בינואר 2005 מוגדר 100%. ניתן לראות את העליות הדרמטיות בשנים 2007 ו 2008. באותן שנים חוינו את העליה במחירי התוצרת החקלאית בעולם, ובעיקר עליה במחירי הדגנים. ייצרני הדשן החליטו אז שהחקלאים יכולים לשלם יותר, ולכן ניתן לגבות מהם יותר. ההצמדה של מחירי הדשן למחירי הדגנים מלמדת עד כמה חסרה תחרות בתחום. הבעיה הקשה היתה של מגדלי הפירות והירקות. שכן העולם לא חווה עלייה משמעותית במחירי הירקות והפירות, והמגדלים נאלצו להתמודד עם עליה במחירי הדשנים, שהקשתה מאד על הרווחיות.

מקור: עיבוד נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

כאשר התפוצצה הבועה, וירדו מחירי הדגנים, לקח קצת זמן ליצרני הדשן לעקל את המשמעות, ובאיחור מה ירדו באופן דרמטי גם מחירי הדשנים. אלא שהחקלאים התרגלו לשלם ביוקר, ולכן המחירים ירדו רק חלק מהדרך, וכיום עומדים על פי 1.6 לעומת המחיר בשנת 2005. מנגד, החברות מאד התייעלו בשנות המשבר, ולכן עלות יצור הדשן ירדה. החברות האלה ידעו להרוויח גם במחירי 2005, ועתה מרוויחות הרבה יותר לאין שיעור. הגרף מלמד על סיפור מיוחד של מחירי הזרחן, ועליו נרחיב בגליון אחר.

בישראל משתמשים באופן ממוצע ב 55% דשנים חנקניים, 33% דשנים אשלגניים ו 12% דשנים זרחניים. על בסיס היחס הזה, ערכנו מדד משוקלל למחירי הדשן בישראל, והוא מוצג בגרף הבא. ניתן לראות את מגמת העליה בה אנו מצויים, והתחזיות מצביעות על כך שאנו צפויים להמשיך ארוך טווח של מגמה זו.

לחצו לחזרה
לעמוד השער

נשמח לקבל תגובות לשיגור מייל לחצו כאן, או שלחו ל tashah@mik.co.il

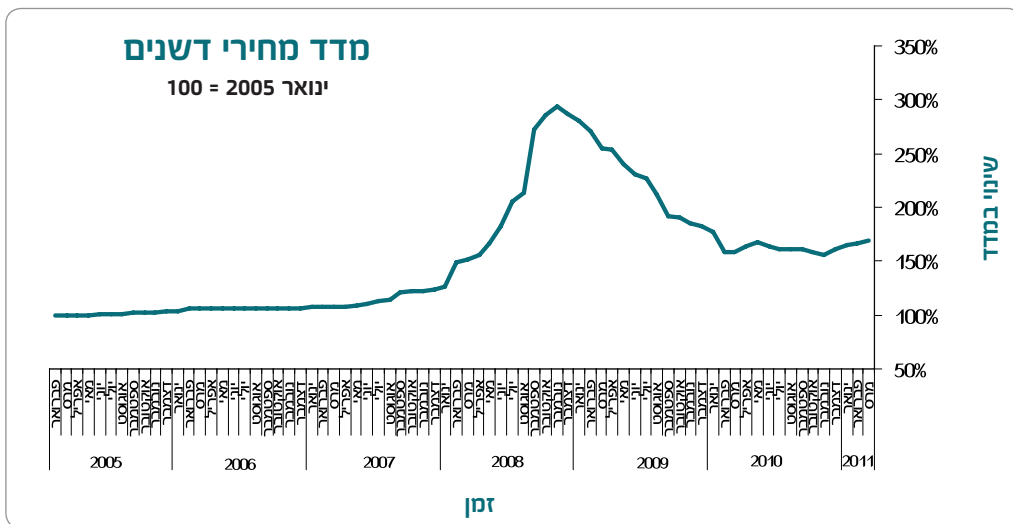

עיתון מידע למגדלים

הדשן של השכן

גליון מס. 5

מאי 2011

מקור: עיבוד נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

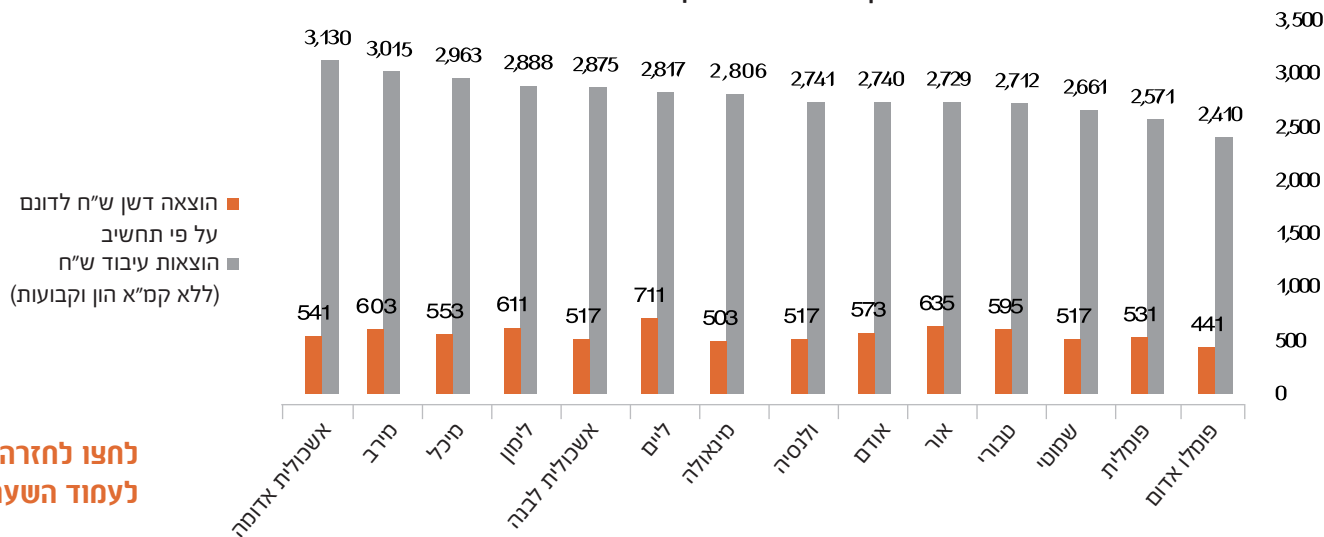

מרכיב הדשן בעלויות לחקלאי

עד כמה חשובה עלות הדשן לחקלאי? כדי לבדוק סוגיה זו נבחנו תחשיבים של משרד החקלאות לגידולי מטעים, אשר נכתבו בשנים 2008 - 2010. הגרפים הבאים מראים את עלויות העיבוד והדשן בשקלים לדונם לגידולים שונים. מהתחשיב הופחתו עלויות החזר ההון ועלויות קטיף מיון ואריזה. המשמעות היא שמוצגות העלויות שבהן יש לחקלאי שליטה, בתקופת העיבוד, ואשר באמצעות שליטה בהם יוכל להשפיע על רווחיותו.

הוצאות עיבוד והוצאות דישון לדונם במטעים הדרים

ללא קמ"א וללא החזרי הון

לחצו לחזרה לעמוד השער

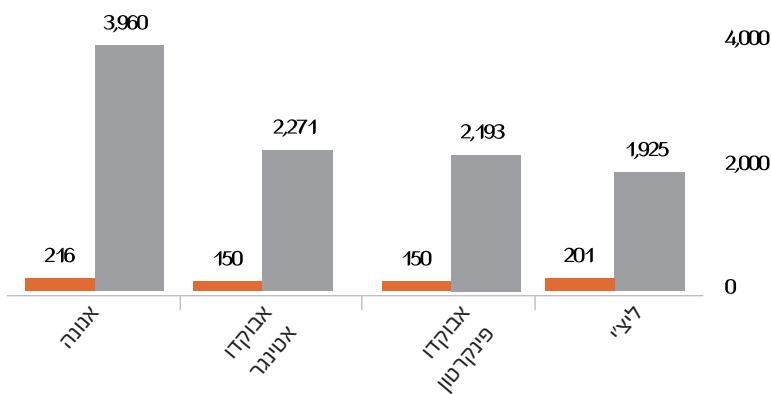

שמחה לקבל תגובות לשיגור מייל לחצו כאן, או שלחו ל tashah@mik.co.il

הוצאות עיבוד והוצאות דישון לדונם במטעים סובטרופיים

ללא קמ"א וללא החזרי הון

■ הוצאה דשן ש"ח לדונם על פי תחשיב ■ הוצאות עיבוד ש"ח (ללא קמ"א הון וקבועות)

מקור: עיבוד תחשיבי משרד החקלאות

הגרף הבא מספר את הסיפוח. אם ניקח את נתוני התחשיבים שבידינו, הרי שבמטעי הדורים מהווים הדשנים 10% - 20% מהעלויות שבשליטת החקלאי. ניתן לראות הבדל משמעותי בהוצאות הדישון בין הדורים למטעים סובטרופיים. כמות הדשן בהדשיה בהדורים דומה למטעים סובטרופיים אך בהדורים משתמשים בנוסף בריסוסי עלווה בדשנים למיניהם. נוכח התחזית לעלייה משמעותית במחירי הדשנים ניתן להניח כי היחס של הוצאות הדישון מסך הוצאות העיבוד יגדל, לפיכך יש לחזור ולשאוף לפיתוח כלים שיאפשרו לחקלאים לייעל את השימוש בדשנים.

הוצאה לדישון מהוצאות העיבוד במטעי הדורים

ללא קמ"א וללא החזרי הון

■ 2010

לחצו לחזרה לעמוד השער

עיתון מידע למגדלים

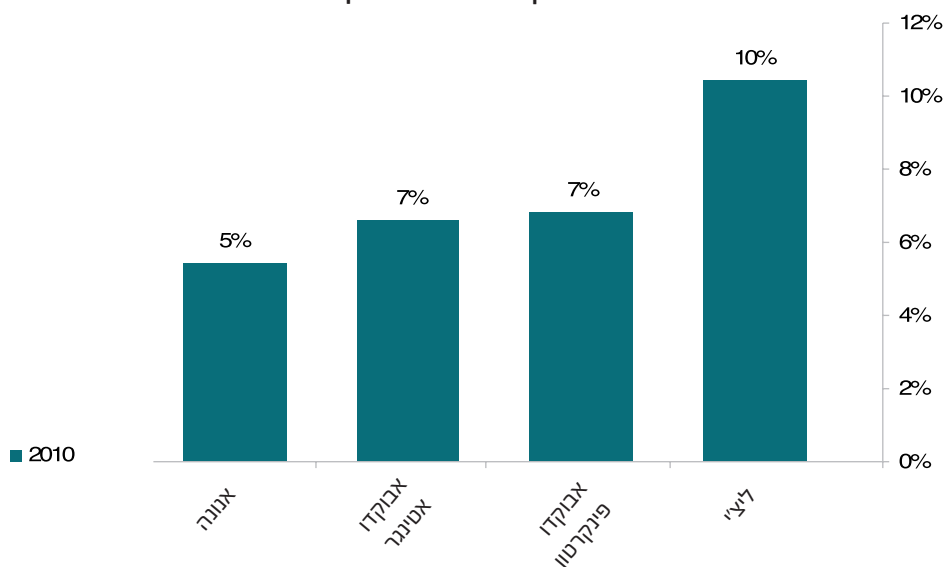
הדשן של השכן

גליון מס. 5

מאי 2011

הוצאה לדישון מהוצאות העיבוד במטעים סובטרופים

ללא קמ"א וללא החזרי הון

מקור: עיבוד תחשיבי משרד החקלאות

סיכום ומסקנות

הדשן מהווה אחוז משמעותי בעלויות היצור. החקלאים חוששים לגעת במרכיב זה, שכן נדרשת מומחיות לתחום, ויישום לא נכון עשוי לפגוע ביבול של עונה שלמה. על המים ועל עלות מדברים כל הזמן, ומחפשים דרכים להתייעל. אך משום מה הדשן נותר בקרן זווית, בשעה שהיה ראוי לייחד מאמץ מיוחד להתייעלות בתחום. נראה שיש מקום לפתח עוד כלים שיהיו בידי החקלאי כדי לשלוט טוב יותר על מרכיב זה בהוצאותיו. נבקש סיועכם ברעיונות יישומיים, ובהכוונה.

להתראות בגיליון הבא, שיצא ביוני 2011.

לחצו לחזרה לעמוד השער

נשמח לקבל תגובות לשיגור חייל לחצו כאן, או שלחו ל tashah@mik.co.il